Datum: 02.04.2017
Medij: Večernje novosti
Rubrika: Kultura
Autori: Dragana Matović
Teme: Vojska Srbije
Naslov: Čitav muzej u depou vojske

Napomena:
Površina: 752
Tiraž: 165227

Strana: 14

НОВОСТИ ОТКРИВАЈУ

УСКОРО ПРЕД ОЧИМА ЈАВНОСТИ ВРЕДНА ЗБИРКА УМЕТНИЧКИХ ДЕЛА ДОМА ВОЈСКЕ СРБИЈЕ

ЧИТАВ МУЗЕЈ У ДЕПОУ ВОЈСКЕ

Драгана Матовић

ПРВИ пут у историји Дома Војске у Београду, сва уметничка дела која чува ова институција биће пред публиком, али - у каталогу! Истовремено, биће то и војвеорсни попис више од 1.500 дела познатих уметника који су стварали у протеклом веку, а чије радове данас баштини уметничка збирка Дома Војске Србије. Већина их је настала после Другог светског рата, а у овој колекцији је и неколико дела аутора из прве половине 20. века. Планирано је да у догледно време ова уметничка дела буду и део сталне поставке Галерије Дома Војске.

- Угледни историчари уметности први пут су музеолошки, систематично обрадили податке о свим делима која имају статус културног добра, а њих је више од осам стотина - води нас кроз каталог пуковник Стевица Карапанцин, директор Медија центра "Одбрана" и командант Дома ВС. - Имамо намеру да после овог каталога урадимо и ново, проширено издање у коме ће бити сабрана и сва остала уметничка дела која се налазе у објектима система одбране. Предложићемо да се она чувају у нашем депоу, који је опремљен према највишим музеолошким стандардима.

Колекцију Дома Војске чине слике, графике, скулптуре, таписерије... У њој су дела Саве Шумановића, Петра Лубарде, Мила Милуновића, Влаха Буковца, Марка Челебоновића, Косте Хакмана, Нандора Глида, Богомила Карлавариса, Ангелине Гаталице, Ота Лога, Светислава Страла, Лазара Личеноског...

- Збирка је заиста вредна, не само за публику, већ и за истраживаче: за проучавање ликовне уметности, за теоретичаре - каже Јелена Кнежевић, начелница Галерије Дома ВС. - Навешћу само пример дела сликара Марка Челебоновића, који ће ускоро добити своју монографију и ту ће бити представљени његови радови који се налазе под кровом ове наше куће. Многа од ових дела представљају непознаницу чак и за историчаре уметности.

Док је пратимо Домом Војске, слушамо причу о историјату здања и уметничке збирке. Јелена Кнежевић казује да је после Другог светског рата на чело установе дошао пуковник Бранко Шотра, сликар и графичар и један од оснивача Академије примењених уметности.

- Управо је он покренуо прве уметничке секције и прве изложбе - каже Јелена Кнежевић. - Неколико година касније формиран је галеријски простор. Са првим изложбама почело је и прикупљање уметничких дела.

Војска је имала посебан сензибилитет и према аматерима који су били на одслужењу војног рока. Неки од њих су касније постали значајна имена наше сликарске сцене. За опремање репрезентативних простора, Војска је чак и откупљивала радове познатих аутора, као што су Петар Лубарда и Мило Милуновић.

- У Дому Војске у Београду увек се одвијао озбиљан ликовни живот - каже нам историчар уметности Никола Кусовац, који је предводио тим за израду каталога. - Каталог се састоји из три дела: сликарство, радови на папиру и скулптура, а обрађени су и мозаици, таписерије, керамика. Велики је и значајан посао урађен.

У Галерији Дома Војске од краја Другог светског рата до распада СФРЈ излагали су уметници из свих крајева, али је највише радова остало од стваралаца са простора Србије.

- Теже је рећи шта у овој збирци није вредно, него шта јесте - истиче Кусовац. - Почев од Милуновића, Лубарде, Бабића, Хегедушића... Збирка је прављена, може се рећи, југословенски, са очигледним усмерењем ка овим просторима. Поклона није било много, откупа јесте.

ДРАГОЦЕНО Лубардин "Маслињак"

■ Око 1.500 радова биће део сталне поставке

■ Колекција од слика, скулптура, таписерија...

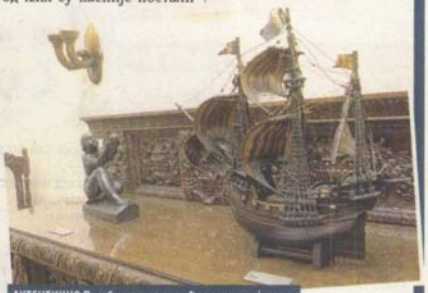

АУТЕНТИЧНО Посебно место заузеће радови вајара

ПОКЛОНИ

ПУКОВНИК Стевица Карапанцин нам је испричао да је током СФРЈ, а у циљу пропаганде и популаризације ЈНА, било могуће поклањати врхунска уметничка дела заслужним грађанима. О тим даровима Војска поседује комплетну евиденцију и намеравају да то једног дана буде и објављено. Таквог дарења какво је некад било данас нема, нити је оно дозвољено.

Више од 800 дела која имају статус културног добра

Чувају радове Шумановића, Лубарде, Челебоновића, Гаталице...

Све уметнине наћи ће се у новом каталогу

НАСЛЕДСТВО Пуковник Стевица Карапанцин

Фото Н. Скендерија

БЛАГО У колекцији се налазе дела старих мајстора

РЕТКО Скулптуре и вредан намештај

НЕПОЗНАТЕ ЗБИРКЕ

- МНОГЕ значајне институције никад нису обрадиле и каталогизовале своје збирке - напомиње Никола Кусовац. - Немамо сведочанство шта се налази у згради СИВ, а тамо су ремек-дела каква нико нема. Није урађен каталог уметничке збирке Народне скупштине, као ни Министарства иностраних послова. А, знамо да је оно имало бољу збирку од војске. Известан број тих дела је нестао кад се СФРЈ распао, а не зна се ни шта од тих дела сада поседују српска дипломатска представништва. Требало би одштампати каталог уметнина Народне банке Србије, како би на тај начин била својина свеколиког друштва.

ВИЗИЈА Дело Саве Шумановића